Code No. : 3002/ET

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. I-Year Examination, March/April, 2012
(Common Paper for General and Computer Courses)
(Not for Computer Applications (Voc) & Vocational Candidates)

BUSINESS ECONOMICS

Paper : 102

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

PART – A

I. Answer any **five** of the following in not exceeding **20** lines each : **5 × 4 = 20**

1. Positive Economics
2. Deductive method
3. Market Demand
4. Unit Elasticity of Demand
5. Fixed costs
6. Discriminating monopoly
7. Socialism
8. Net National Product (NNP)

PART – B

II. Answer the following questions in about **four** pages each : **5 × 10 = 50**

9. (a) Differentiate between Micro-Macro Economics.

OR

(b) Explain the concept of Consumer's Surplus.

10. (a) State and explain the law of supply.

OR

(b) Explain the various types of demand.

11. (a) Explain the law of returns to scale.

OR

(b) Discuss about the concepts of costs.

12. (a) Explain the features of monopoly and show how the price-output equilibrium is determined under monopoly.

OR

(b) Explain about Oligopoly.

13. (a) Examine the concepts of National Income.

OR

(b) Explain the origin and functions of WTO.

Code No.: **3003/ET**

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. I Year Examination, March/April 2012

BUSINESS ORGANISATION AND MANAGEMENT

(Common Paper for general, Computers, Computer Applications (Voc.) and Vocational Courses)

(Paper 103)

Time : 3 Hours] [Max. Marks : 70

Part A — (Marks : 5 × 4 = 20)

Answer any **five** questions in not exceeding 20 lines each.

1. Hindrances to trade
2. Rights of partners
3. Holding Company and Subsidiary Company
4. Management Vs. Administration
5. Importance of Delegation
6. Limited and Unlimited liability of partners
7. Importance of Minimum Subscription
8. Characteristics of Planning

Part B — (Marks : 5 × 10 = 50)

Answer any **five** questions in not exceeding 4 lines each.

9. (a) "Entrepreneurs are made, not born". Examine the qualities of an entrepreneur in the light of this statement.

Or

(b) Define business. Discuss major functions of business organisation.

10. (a) Discuss various forms of organisations from ownership point of view.

Or

(b) Define partnership and discuss various kinds of partners in a firm.

[P.T.O.

11. (a) What is joint stock Company? Explain its salient features.

Or

(b) What is Memorandum of Association? How it is different from Articles of Association.

12. (a) Discuss various functions which constitute the process of management.

Or

(b) Define Leadership. Explain the significance of leadership in management

13. (a) Define organisation. What are the important steps in the process of organisation?

Or

(b) What is Centralisation? Explain its advantages and limitations.

TELUGU VERSION

విభాగము ఎ – (మార్కులు : 5 × 4 = 20)

క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు ఒకొక్కదానికి 20 పంక్తులకు మించకుండా జవాబులు వ్రాయండి.

1. వర్తకానికి అడ్డంకులు

2. భాగస్థుల హక్కులు

3. హోల్డింగ్ కంపెనీ, సబ్సిడరీ కంపెనీ

4. నిర్వహణ, పరిపాలన

5. అధికార దత్తత ప్రాముఖ్యత

6. భాగస్థుల పరిమిత, అపరిమిత ఋణ బాధ్యత.

7. కనీస చందా ప్రాముఖ్యత.

8. ప్రణాళీకరణ లక్షణాలు.

విభాగము బి – (మార్కులు : 5 × 10 = 50)

క్రింది ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్కదానికి 4 పేజీలకు మించకుండా జవాబులు వ్రాయండి.

9. (a) 'వ్యవస్థాపకులు తయారు చేయబడతారు, జన్మతః వ్యవస్థాపకులు కారు'. ఈ వ్యాఖ్య దృష్ట్యా వ్యవస్థాపకుని లక్షణాలను పరిశీలించండి.

లేదా

(b) వ్యాపారాన్ని నిర్వచించండి. ఒక వ్యాపార వ్యవస్థ ప్రధాన విధులను చర్చించండి.

10. (a) యాజమాన్యపు హక్కు దృష్ట్యా వివిధ రకాల వ్యవస్థా స్వరూపాలను చర్చించండి.

లేదా

(b) భాగస్వామ్యాన్ని నిర్వచించండి. ఒక సంస్థలో ఉండే వివిధ రకాల భాగస్థులను చర్చించండి.

11. (a) జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీ అంటే ఏమిటి? దాని ప్రధాన లక్షణాలను వివరించండి.

లేదా

(b) సంస్థాపన పత్రం అంటే ఏమిటి? నియమావళి కన్నా అది ఏ విధంగా భిన్నమైనది?

12. (a) నిర్వహణ అనే ప్రక్రియలో ఉండే వివిధ విధులను చర్చించండి.

లేదా

(b) నాయకత్వాన్ని నిర్వచించండి. నిర్వహణలో నాయకత్వపు ప్రాధాన్యతను వివరించండి.

13. (a) 'వ్యవస్థను' నిర్వచించండి. వ్యవస్థీకరణ ప్రక్రియలో ఉండే వివిధ దశలు ఏమిటి?

లేదా

(b) కేంద్రీకరణ అంటే ఏమిటి? దాని వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలు, పరిమితులు ఏమిటి? వివరించండి.

Code No. : 3001/ET

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. I Year Examination, March/April, 2012
(Common Paper for General, Computers, Computer Applications (Voc.) & Vocational Courses)

FINANCIAL ACCOUNTING

Paper : 101

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

PART – A **(5 × 4 = 20)**

I. Answer any **five** of the following questions at **one** place, not exceeding **20** lines each for theory questions :

1. Explain the concept of Business entity and Cost concept.

2. Journalise the following transactions in the books of Gouri Priya :
   (i) Received from Sunder ₹ 950 and discount allowed to him @ 5%
   (ii) Purchased furniture from Ajay and Company for ₹ 20,000, out of which ₹ 15,000 was paid to them by cheque immediately.

3. Prepare the Purchases Book of M/s. Fancy Dress Mart :
   June 2 Purchases from Gupta of Guntur 100 T-shirts at ₹ 80 per shirt.
   4 Sold to Burman of Bombay. 50 T-shirts at ₹ 120 per shirt.
   6 Purchased from Vijay of Vijayawada. 100 Bush shirts at ₹ 90 each.
   8 Bought from Bombay Furniture Mart, Bandar : 10 Chairs at ₹ 80 each.

4. Prepare a Bank Reconciliation Statement of Mr. Rao as on 31 December, 2009 when his cash book is showing an Overdraft balance of ₹ 13,700. The following points need consideration.
   (i) On 28 December the cheques for ₹ 2,000, ₹ 7,200 and ₹ 10,400 were paid into Bank which are credited on 30 December, 2 January and 3 January, 2010 respectively.
   (ii) Two cheques of ₹ 6,100 and ₹ 5,200 were issued to Kanta and Somu on 29 December, but Somu did not encash his cheque before 31 December.
   (iii) Interest on investment collected by the banker ₹ 740 and bank charges ₹ 75 are not found in cash book.

5. Ravi consigned 100 bicycles to Teja costing ₹ 2,500 each. Ravi paid ₹ 1,000 for freight and ₹ 500 for insurance. Teja's expenses amounted to ₹ 1,200. He sold 85 bicycles for ₹ 3,500 each. Prepare consignment account.

6. A trader's trial balance contains :

	₹
Sundry Debtors	50,000
Bad Debts	1,000

It is desired to provide for doubtful debts at 5% on Debtors. Make the necessary provision and show the treatment in final account.

7. X and Y entered into Joint Venture to deal with Sports equipments. X bought material worth ₹ 25,000 spending ₹ 2,500 on it. Y has sold whole of it for ₹ 37,000 spending ₹ 1,800 on it. Prepare Joint Venture Account.

8. What is Secret Reserve ?

PART – B **(5 × 10 = 50)**

II. Answer the following :

9. (a) Explain the various accounting concepts and conventions.

OR

(b) Record the following transactions in Journal :

		₹
June 1	Paid rent for month	300
June 4	Paid cash for office stationery	30
June 8	Purchases office equipment on account	5,000
June 13	Paid advertising expenses	300
June 15	Received cash from customers on account	4,000
June 18	Paid creditors on account	2,000
June 25	Withdrew cash for personal use	1,000
June 29	Paid telephone bill	300
June 30	Paid for repairs to typewriter	150
June 30	Paid Electricity bill for the month	200

10. (a) Enter the following transactions in a three column Cash Book :

		₹
Jan. 1	Cash in hand	410
Jan. 1	Balance at Bank	8,920
Jan. 2	Cash sales	4,500
Jan. 3	Paid into Bank	4,000
Jan. 5	Purchased Stationery	100
Jan. 8	Paid Mahesh by cheque	280
	Discount received	20
Jan. 12	Gave a cheque for cash purchases	1,500
Jan. 15	Drew for personal use	500
Jan. 18	Received from Suresh, a cheque for ₹ 1,970 in full settlement of account of ₹ 2,000	
Jan. 20	Drew from Bank	1,000
Jan. 21	Paid wages	100
Jan. 25	Bank returns cheque of Suresh dishonoured	
Jan. 31	Bank charges as per Pass Book	10

OR

(b) From the following particulars prepare Bank Reconciliation Statement as on 31-3-10. Bank balance as per Pass Book ₹ 17,000.

1. Out of cheques worth ₹ 27,200 issued before 31-3-10, only ₹ 6,900 cheques were presented for payment before that date.
2. Cheques sent to bank for collection but not yet collected ₹ 2,400.
3. Cheques received and entered in Cash Book but not sent to bank before 31-3-10, for collection ₹ 1, 275.
4. Dividends and interest collected by banker ₹ 2,000 are not found in Cash Book.
5. A customer paid ₹ 500 directly to the banker. This was not noted in the Cash Book.
6. Interest ₹ 80 credited in the Pass Book and Commission ₹ 10 debited in the Pass Book was not entered in the Cash Book.

4. (a) Prepare the Final Accounts from the following trial balance for the year ended 31-3-2009 :

Trial Balance as on 31-3-2009

Debit	Amount ₹	Credit	Amount ₹
Purchases	4,50,000	Sales	7,21,005
Machinery	1,15,500	Capital	1,25,000
Returns	18,000	Returns	24,009
Sundry Debtors	1,42,000	Sundry Creditors	98,000
Cash at Bank	34,655	Provision for Bad Debts	7,500
Stock (1-4-2008)	64,504		
Rates & Taxes	9,800		
Wages	55,000		
Salaries	67,000		
Freight	6,555		
Furniture	12,500		
	9,75,514		**9,75,514**

Adjustments :

(1) Closing Stock ₹ 98,000.

(2) Outstanding Salaries ₹ 18,000.

(3) Write-off ₹ 4,500 as Bad Debts.

(4) Create a Provision for Bad Debts at 4% on Sundry Debtors.

(5) Provide 6% Depreciation on Machinery.

(6) Interest on Capital @ 3% is allowed.

OR

(b) Rectify the following errors :

(i) Sales book was overcast by ₹ 100.

(ii) A sale of ₹ 50 to X was wrongly debited to account of Y.

(iii) General expenses of ₹ 18 were posted in the general ledger as ₹ 80.

(iv) A Bills receivable for ₹ 155 was posted through Bills payable book this Bill was given by P.

(v) Legal expenses ₹ 119 paid to Mr. Hari was debited to his personal account.

(vi) ₹ 150 received from Gopal was debited to Govind.

12. (a) Miss Suma consigned 1000 radio sets costing ₹ 900 each to Miss Uma, her agent, on 1st January, 09. Suma incurred following expenses on sending the consignment.

Carriage ₹ 6,500; Freight ₹ 9,000; and Insurance ₹ 3,250. Uma received delivery of 950 radio sets. Account sales subsequently revealed that 750 sets were sold for ₹ 9,00,000 and Uma's expenses were ₹ 3,000 for carriage and ₹ 7,500 for customs duty. She is also entitled to a commission @ 6% on sales. Suma could get only ₹ 35,000 from insurance company for the lost radio sets. Prepare Consignment Account and Uma Account in Suma Books.

OR

(b) P and S entered into a joint venture to construct a building for ₹ 10 lakhs payable in cash. P and S deposited ₹ 2,50,000 and 1,50,000 respectively in the Joint Bank Account and their profit sharing ratio 2 : 1 after providing interest at 10% on money deposited into bank by P and S. Details of transactions are :

Purchase of Plant and Materials	₹ 5,00,000
Wages paid	₹ 3,00,000
Materials supplied by P	₹ 70,000
Materials supplied by S	₹ 40,000

Contract was completed and price was duly received. S took over materials for ₹ 31,000 and Joint Venture was closed. Prepare necessary Ledger Accounts.

13. (a) On 1-1-2002 Machinery was purchased for ₹ 75,000 and ₹ 5,000 was spent immediately on its installation. On 1st July, 2003 additions were made to amount of ₹ 40,000. On 31st March, 2004 Machinery purchased on 1st July, 2003, costing ₹ 12,000 was sold for ₹ 11,000 and on 30th June, 2004 Machinery purchased on 1st Jan, 2002, costing ₹ 32,000 was sold for ₹ 26,700. On 1st October, 2004, additions were made to an amount of ₹ 20,000. Depreciation was provided at 10% p.a. on Diminishing value method. Show the Machinery Account for three years 2002 to 2004.

OR

(b) Sudhir acquires a lease for 5 years for ₹ 40,000. It is decided to provide for the renewal of lease immediately after 5 years by setting up a depreciation fund. It is expected that investments will fetch interest at 5% p.a. Sinking fund table shows that ₹ 0.18975 invested each year will produce ₹ 1 at the end of 5 years at 5% p.a. At the expiry of the lease, the depreciation fund investment were sold for ₹ 31,205 and immediately thereafter the lease is received for a further period of 5 years by a payment of ₹ 44,000. Prepare Lease, Depreciation Fund and Depreciation Fund Investment Account. Compute the interest to nearest rupee.

TELUGU VERSION

విభాగం – A (5 × 4 = 20)

I. క్రింది వాటిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు **20** పంక్తులకు మించకుండా ఒకేచోట జవాబు వ్రాయండి.

1. బిజినెస్ ఎంటిటీ, వ్యయ భావనలను వివరించండి.

2. గౌరి ప్రియ పుస్తకాలలో క్రింది వ్యవహారాలకు చిట్టా పద్దులు వ్రాయండి.
   (i) సుందర్ నుండి స్వీకరించినది రూ. 950, ఇచ్చిన డిస్కౌంట్ 5%
   (ii) అజయ్ అండ్ కంపెనీ నుండి కొన్న ఫర్నిచరు రూ. 20,000. అందులో రూ. 15,000 లకు వెంటనే చెక్కు జారీ అయ్యింది.

3. M/s. ఫ్యాన్సీ డ్రెస్ మార్ట్ కొనుగోలు పుస్తకాన్ని తయారు చేయండి.
   జూన్ 2 గుంటూరు గుప్తా నుండి 100 T-షర్ట్ల కొనుగోలు, ఒక షర్టు విలువ రూ. 80.
   4 బొంబై బర్మన్‌కు అమ్మినవి 50 T-షర్టులు, ఒక షర్టు విలువ రూ. 120.
   6 విజయవాడ విజయ్ నుండి కొనుగోలు 100 బుష్ షర్టులు, ఒకటి రూ. 90.
   8 బందరు బొంబై ఫర్నిచర్ మార్ట్ నుండి కొనుగోలు 10 కుర్చీలు, ఒకటి రూ. 80.

4. 31-12-2009 న రావ్‌కి చెందిన వివరాల నుండి బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టీకను తయారు చేయండి. అతని నగదు పుస్తకం ప్రకారం ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ (ప్రతికూల నిల్వ) రూ. 13,700.
   (i) 28, డిశెంబరున చెక్కులు రూ. 2,000, రూ. 7,200, రూ. 10,400 బ్యాంకుకు పంపగా, అవి డిశెంబరు 30, జనవరి 2, జనవరి 3, 2010 తేదీల్లో క్రెడిట్ అయినాయి.
   (ii) కాంత, సోములను 29, డిశెంబరున చెక్కులు రూ. 6,100, రూ. 5,200 లకు జారీచేయగా, సోము తన చెక్కును డిశెంబరు 31 లోగా నగదు తీసుకోలేదు.
   (iii) బ్యాంకరు వసూలు చేసిన పెట్టుబడిపై వడ్డీ రూ. 740, బ్యాంకు చార్జీలు రూ. 75 నగదు పుస్తకంలో నమోదు కాలేదు.

5. రవి 100 సైకిళ్ళను తేజాకు కన్‌సైన్ చేశాడు. ఒకదాని ఖరీదు రూ. 2,500. రవి చెల్లించినవి ఫ్రెయిట్ రూ. 1,000; భీమా రూ. 500. తేజా చెల్లించిన ఖర్చులు రూ. 1,200. అతను 85 సైకిళ్ళను అమ్మాడు. ఒకొదాని విలువ రూ. 3,500. కన్‌సైన్‌మెంట్ ఖాతాను తయారు చేయండి.

6. ఒక వర్తకుడి అంకణా వివరాలు :

	రూ.
చిల్లర ఋణగ్రస్తులు	50,000
రాని బాకీలు	1,000

సంశయాత్మక బాకీలకు 5% చొప్పున ఋణగ్రస్తులపై ఏర్పాటు చేయాలి. అవసరమైన మొత్తాన్ని లెక్కించి, ముగింపు లెక్కల్లో ఏ విధంగా చూపిస్తారో తెలియచేయండి.

7. X, Y స్పోర్ట్స్ పరికరాలలో ఉమ్మడి వ్యాపార ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నారు. X రూ. 25,000 విలువ గల మెటీరియల్స్‌ని కొని, రూ. 2,500 లను ఖర్చు చేశాడు. Y మొత్తాన్ని అమ్మి రూ. 37,000 లకు, అందుకోసం రూ. 1,800 ఖర్చు చేశాడు. ఉమ్మడి వ్యాపార ఖాతాను తయారు చేయండి.

8. సీక్రెట్ (రహస్య) రిజర్వు అంటే ఏమిటి ?

విభాగం – B (5 × 10 = 50)

II. క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబు వ్రాయండి.

9. (a) వివిధ అకౌంటింగ్ (కాన్‌సెప్ట్స్) భావనలను కన్‌వెన్షన్స్‌ను (సంప్రదాయాలను) వివరించండి.

లేదా

(b) క్రింది వ్యవహారాలకు చిట్టా, పద్దులు వ్రాయండి.

		రూ.
జూన్ 1	చెల్లించిన అద్దె	300
4	ఆఫీసు స్టేషనరీకి చెల్లింపు	30
8	ఆఫీస్ ఎక్విప్ మెంట్ ఖాతాపై కొనుగోలు	5,000
13	చెల్లించిన ప్రకటన వ్యయాలు	300
15	కస్టమర్ల నుండి వచ్చిన నగదు	4,000
18	ఋణదాతలకు చెల్లింపు	2,000
25	సొంత వాడకానికి తీసుకున్న నగదు	1,000
29	టెలిఫోన్ బిల్లు చెల్లింపు	300
30	టైప్‌రైటరు మరమ్మతులకు చెల్లింపు	150
30	చెల్లించిన ఎలక్ట్రిసిటీ బిల్లు	200

10. (a) మూడు వరుసల నగదు పుస్తకంలో క్రింది వ్యవహారాలను నమోదు చేయండి.

			రూ.
జనవరి	1	చేతిలో నగదు	410
	1	బ్యాంకులో నిల్వ	8,920
	2	నగదు అమ్మకాలు	4,500
	3	బ్యాంకుకు పంపిన నగదు	4,000
	5	స్టేషనరీ కొనుగోలు	100
	8	చెక్కు ద్వారా మహేష్‌కి చెల్లింపు	280
		స్వీకరించిన డిస్కౌంట్	20
	12	నగదు కొనుగోళ్ళకు ఇచ్చిన చెక్కు	1,500
	15	సొంత వాడకానికి తీసిన నగదు	500
	18	సురేష్ నుండి పూర్తి చెల్లింపుగా స్వీకరించిన చెక్కు రూ. 1,970 (రావలసిన మొత్తం రూ. 2,000)	
	20	బ్యాంకు నుండి తీసిన నగదు	1,000
	21	చెల్లించిన వేతనాలు	100
	25	సురేష్ చెక్కు అనాదరణ చెందగా బ్యాంకు వాపసు చేసింది.	
	31	పాస్‌బుక్ ప్రకారం బ్యాంకు చార్జీలు	10

లేదా

(b) 31-3-10 న బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టీకను తయారు చేయండి. పాస్‌బుక్ ప్రకారం బ్యాంకు నిల్వ రూ. 17,000. వివరాలు :

1. 31-3-10 కి పూర్వం జారీ అయిన రూ. 27,200 ల చెక్కులలో, ఆ తేదీలోగా చెల్లింపు అయిన చెక్కుల విలువ కేవలం రూ. 6,900 మాత్రమే.
2. వసూలు కోసం బ్యాంకుకు పంపిన చెక్కులు ఇంకా వసూలు కాలేదు రూ. 2,400.
3. వసూలు చేసి నగదు పుస్తకంలో నమోదు అయినా, వసూలు కోసం 31-3-10 లోపు బ్యాంకుకు పంప లేదు రూ. 1,275.
4. బ్యాంకరు వసూలు చేసిన డివిడెండ్లు, వడ్డీ రూ. 2,000, నగదు పుస్తకంలో నమోదు కాలేదు.

5. ఒక కస్టమరు రూ. 500 లను నేరుగా బ్యాంకులో వేశాడు. ఇది నగదు పుస్తకంలో నమోదు కాలేదు.

6. పాస్‌బుక్‌లో క్రెడిట్ అయిన వడ్డీ రూ. 80, డెబిట్ అయిన కమీషన్ రూ. 10. ఇవి నగదు పుస్తకంలో నమోదు కాలేదు.

11. (a) 31-3-2009 తో ముగిసిన సంవత్సరానికి క్రింది వివరాల నుండి ముగింపు ఖాతాలను తయారు చేయండి.

అంకణా 31-3-2009

డెబిట్	రూ.	క్రెడిట్	రూ.
కొనుగోళ్ళు	4,50,000	అమ్మకాలు	7,21,005
యంత్రాలు	1,15,500	మూలధనం	1,25,000
వాపసులు	18,000	వాపసులు	24,009
చిల్లర ఋణగ్రస్తులు	1,42,000	చిల్లర ఋణదాతలు	98,000
బ్యాంకులో నగదు	34,655	రాని బాకీలకు ఏర్పాటు	7,500
స్టాకు (1-4-2008)	64,504		
రేట్లు, పన్నులు	9,800		
వేతనాలు	55,000		
జీతాలు	67,000		
ఫ్రెయిట్	6,555		
ఫర్నిచర్	12,500		
	9,75,514		**9,75,514**

సర్దుబాట్లు :

(1) ముగింపు సరుకు రూ. 98,000.

(2) బకాయి జీతాలు రూ. 18,000.

(3) రాని బాకీలుగా రద్దు రూ. 4,500.

(4) రాని బాకీలకు ఋణగ్రస్తులపై ఏర్పాటు 4%.

(5) యంత్రాలపై తరుగుదల 6% ఏర్పాటు.

(6) మూలధనంపై అనుమతించిన వడ్డీ 3%.

లేదా

(b) క్రింది దోషాలను సవరించండి.

(i) అమ్మకాల పుస్తకం రూ. 100 తో ఎక్కువగా చూపబడింది.

(ii) X కి అమ్మిన రూ. 50 లను Y ఖాతాకు తప్పుగా డెబిట్ అయ్యింది.

(iii) సాధారణ వ్యయాలు రూ. 18 సాధారణ ఆవర్జాలో రూ. 80 గా నమోదు అయ్యింది.

(iv) వసూలు బిల్లు రూ. 155 చెల్లింపు బిల్లుల పుస్తకంలో నమోదు అయ్యింది. ఈ బిల్లు P నుండి వచ్చింది.

(v) న్యాయ ఖర్చులు రూ. 119 హరికి చెల్లించగా అతని వ్యక్తిగత ఖాతాకు డెబిట్ అయ్యింది.

(vi) గోపాల్ నుండి వచ్చిన రూ. 150, గోవింద్ ఖాతాకు డెబిట్ అయ్యింది.

12. (a) సుమ 1000 రేడియోలను, (ఒక దాని విలువ రూ. 900) తన ఏజంట్ ఉమకు 1-1-2009 న పంపింది. సుమ క్రింది ఖర్చులను చెల్లించింది.

రవాణా రూ. 6,500; ఫ్రెయిట్ రూ. 9,000; భీమా రూ. 3,250. ఉమ 950 రేడియో సెట్లను స్వీకరించింది.

<u>ఉమ అకౌంట్ సేల్స్ వివరాలు :</u>

750 సెట్లను రూ. 9,00,000 అమ్మింది.

<u>ఉమ చెల్లించిన ఖర్చులు :</u>

రవాణా రూ. 3,000, కస్టమ్స్ సుంకం రూ. 7,500. తనకి రావలసిన కమీషన్ అమ్మకాలపై 6%, భీమా కంపెనీ నుండి సుమకి వచ్చిన మొత్తం రూ. 35,000, రేడియోల నష్టానికి గాను, మీరు కన్సైన్‌మెంట్ ఖాతాను, సుమ పుస్తకాలలో ఉమ ఖాతాను తయారుచేయండి.

లేదా

(b) P, S లు రూ. 10 లక్షలకు భవన నిర్మాణానికి ఒక ఉమ్మడి వ్యాపారాన్ని కుదుర్చుకున్నారు. P రూ. 2,50,000, S రూ. 1,50,000 లను ఉమ్మడి బ్యాంకు ఖాతాలో జమ చేశారు. వారి లాభ నిష్పత్తి 2 : 1. బ్యాంకులో జమ చేసిన మొత్తంపై 10% వడ్డీ ఏర్పాటు చేసిన తరువాత, వ్యవహారాల వివరాలు :

	రూ.
ప్లాంటు, మెటీరియల్స్ కొనుగోలు	5,00,000
చెల్లించిన వేతనాలు	3,00,000
P సప్లయ్ చేసిన మెటీరియల్స్	70,000
S సప్లయ్ చేసిన మెటీరియల్స్	40,000

కాంట్రాక్టు పూర్తి అయిన తరువాత ధరను స్వీకరించారు. S రూ. 31,000 మెటీరియల్స్‌ను తీసుకున్నాడు. ఉమ్మడి వ్యాపారం ముగిసింది. అవసరమైన ఆవర్జా ఖాతాలను తయారు చేయండి.

13. (a) 1-1-2002 రూ. 75,000 లకు యంత్రాన్ని కొని, రూ. 5,000 లను స్థాపనకు ఖర్చు చేశారు. 1-7-2003 న అదనంగా రూ. 40,000 విలువ గల యంత్రాన్ని సమకూర్చారు. 31-3-2004 న రూ. 12,000 ల విలువ గల యంత్రాన్ని (1-7-2003 న కొన్నది) రూ. 11,000 లకు అమ్మారు. 30-6-2004 న రూ. 32,000 విలువ గల యంత్రాన్ని (1-1-2002 న కొన్నది) రూ. 26,700 లకు అమ్మారు. 1-10-2004 లో రూ. 20,000 లకు అదనపు యంత్రాన్ని సమకూర్చారు. తరుగుదల సంవత్సరానికి 10% తగ్గుతున్న విలువలపై 3 సంవత్సరాలకు 2002 నుండి 2004 వరకు యంత్రం ఖాతాను తయారు చేయండి.

లేదా

(b) సుధీర్ 5 సంవత్సరాలకు రూ. 40,000 లకు ఒక లీస్‌ని తీసుకున్నాడు. 5 సంవత్సరాల తరువాత లీస్ రెన్యువల్ కోసం వెంటనే ఒక తరుగుదల ఫండ్‌ని ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించాడు. పెట్టుబడలపై సంవత్సరానికి 5% వడ్డీ రావచ్చని భావన. సింకింగ్ ఫండ్ టేబుల్ ప్రకారం 0.18975 ప్రతి సంవత్సరం పెట్టుబడిగా పెడితే, 5 సంవత్సరాల చివరిన సంవత్సరానికి 5% చొప్పున ఒక రూపాయి అవుతుంది. లీస్ పూర్తి అయిన తరువాత తరుగుదల ఫండ్ పెట్టుబడులను రూ. 31,205 కు అమ్మాడు. వెంటనే మరొక 5 సంవత్సరాలకు రూ. 44,000 లకు లీస్ వచ్చింది. లీస్ ఖాతాను తరుగుదల ఫండ్ ఖాతాను, తరుగుదల ఫండ్ పెట్టుబడి ఖాతాను తయారు చేయండి.